

"مدیریت بیماری های مهم برنج"

همان طور که می دانید گیاه برنج ممکن است در مراحل مختلف رشد به بیماریهایی مبتلا شود، که کمیت و کیفیت محصول را کاهش دهد. در مناطق برنج کاری شمال کشور بیماری های مهم برنج مانند بلاست، سوختگی غلاف برگ (شیت بلایت)، پوسیدگی طوقه و ریشه، لکه قهوه ای، پوسیدگی غلاف برگ پرچم و تغییر رنگ خوشه همه ساله خسارات قابل توجهی وارد می کنند و در بعضی سال ها در صورت مساعد بودن شرایط محیطی و ... به صورت اپیدمی محلی و منطقه ای در می آیند و خسارات غیر قابل جبرانی را وارد می کنند.

مدیریت صحیح زراعی و تغذیه ای محصول به عنوان روش های پیشگیری مطرح بوده و مبارزه شیمیایی (روش درمانی) به عنوان گام آخر در مدیریت مبارزه مطرح می باشد. به منظور مدیریت بیماریهای مهم برنج توصیه های بشرح ذیل ارائه می گردد:

- ۱- کاشت ارقام مقاوم و یا متحمل. به عنوان مثال ارقام پرمحصول معرفی شده توسط معاونت موسسه برنج نعمت، فجر، ساحل، شفق و شیرودی در مقابل بیماری بلاست (مهمترین بیماری برنج در دنیا و کشورمان) مقاوم می باشند.
- ۲- تناوب کاشت ارقام پرمحصول و محلی
- ۳- بذرگیری از مزارع سالم و عاری از آلودگی
- ۴- کاشت زود هنگام برای فرار از بیماریهایی مانند بلاست (برگ) و پوسیدگی غلاف برگ پرچم
- ۵- مصرف بهینه و متعادل کودها و به خصوص مصرف تقسیطی کودهای ازته توصیه می گردد.
- ۶- مدیریت صحیح آب در مزرعه. عدم تنش های خشکی و شوری و زهکشی مناسب مزرعه برنج و خشکی دادن به موقع به منظور جلوگیری از آب ماندگی و مسمومیت ناشی از گازها و مواد سمی در اطراف ریشه برنج.
- ۷- رعایت بهداشت زراعی و جمع آوری بقایای گیاهی آلوده و یا زیرخاک کردن آنها
- ۸- ضدعفونی بذر برنج. این عملیات برای مبارزه با بیماری های مهمی مانند پوسیدگی طوقه، لکه قهوه ای، بلاست و پوسیدگی غلاف برگ پرچم توصیه می گردد.
- ۹-۱۰- انتقال نشاهای سالم و قوی به مزرعه (زمین اصلی)
- ۱۱- برای مبارزه با بیماری بلاست در ارقام حساس (مانند ارقام محلی) در مرحله پنجه زنی، در صورت مساعد بودن شرایط آب و هوایی برای این بیماری (مانند آسمان ابری، باران های مستمر و رطوبت نسبی بالای ۹۰٪) مزرعه را می بایستی با سموم مناسب مانند بیم (۰/۵ کیلوگرم در هکتار) و یا وین (۴۰۰ CC در هکتار) و یا ناتیوو (۱۶۰ گرم در هکتار) سمپاشی نمود. همچنین غوطه ور کردن ریشه نشاء در محلول قارچکش وین به اندازه محلول پاشی بیماری بلاست برگ را کنترل می کند و دیگر نیازی به مبارزه شیمیایی در مرحله برگی نمی باشد. همچنین برای جلوگیری از خسارت بلاست گردن و خوشه در زمان ظهور ۱۵-۵٪ خوشه ها مزارع فوق را می توان با یکی از سموم ذکر شده سمپاشی نمود.
- ۱۲- برای مبارزه با بیماری سوختگی غلاف برگ (شیت بلایت) علاوه بر رعایت توصیه های غیر شیمیایی ذکر شده در بندهای (۷-۱)، در صورت آلودگی بالای ۲۰٪ پنجه ها در مرحله شکم، مزرعه با قارچکش تیلت به میزان یک لیتر در هکتار و یا رورال تی اس به میزان یک کیلو در هکتار سمپاشی گردد.
- ۱۳- برای مبارزه با بیماری پوسیدگی غلاف برگ پرچم و بیماری تغییر رنگ خوشه ها سمپاشی مزرعه با قارچکش تیلت به میزان یک لیتر در هکتار و یا کاربندازیم به نسبت ۲/۵ در هزار در زمان خروج خوشه ها از غلاف توصیه می گردد.
- ۱۴- سمپاشی مزرعه برنج در ساعات خنک روز (ترجیحاً عصر ها) توصیه می گردد.
- ۱۵- از اختلاط سموم و کود های مایع خودداری گردد. اختلاط سموم مختلف بنا به توصیه شرکت سازنده آنها و کارشناسان خبره صورت گیرد.